

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/785

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	07.05.2018 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	27.03.2018
Teabevaldaja	Pärnu Linnavalitsus aadress: Suur-Sepa 16, Pärnu e-posti aadress: linnavalitsus@parnu.ee
Vaide esitaja	Eraisik aadress: Xxxxx x-x, Xxxxx e-posti aadress: xxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioonis on registreeritud Eraisiku vaie, mille kohaselt on vaide esitaja 05.03.2018 esitanud Pärnu Linnavalitsusele kaks teabenõuet, millele linnavalitsus ei ole vastanud seaduses sätestatud tähtaja jooksul.

17.03.2018 esitatud teabenõudele on linnavalitsus vastanud, et loeb teabenõude selgitustaotluseks, kuid ei teatanud, kas sellised dokumendid on Pärnu Linnavalitsuse käsutuses või mitte. Seega jäi vaide esitajale arusaamatuks, mis põhjusel loeti tema teabenõue selgitustaotluseks.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

1. 05.03.2018 edastas Pärnu Linnavalitsusele pöördumise, mis koosnes selgitustaotluse ja teabenõude osast. Pärnu Linnavalitsus pikendas teabenõudele vastamise tähtaega 15 päevani.

Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee

Registrikood 70004235

Käesolevaks ajaks on ka see tähtaeg ületatud kuid teabenõudele on ikka vastamata.

2. 05.03.2018 edastatud teabenõudega teatasin, et eeldavalt on kaks Pärnu Linnavalitsuse poolt saadetud vastuskirjad läinud kaduma (probleemid olid minu e-postkastis) kuna teadmata põhjusel pole need minu postkasti jõudnud. Palusin need oma 29.01.2018 ja 30.11.2017 kirja vastuskirjad edastada uuesti juhul kui neile ikka on vastatud. Käesoleva ajani ei ole Pärnu Linnavalitsus palutud teavet edastanud ega keeldunud ka teabenõude täitmisest. Samuti ei ole põhjendatud, mis on takistanud palutud teavet edastamast.

3. 17.03.2018 teabenõudega palusin:

- edastada **dokumendid**, millega on määratud milliste (kohaliku omavalitsusele) ametiautodega tehakse ainult ametisõite ja kelle kasutuses need on.

- väljastada dokumendid kust nähtuks milline auto (mark ja nr) ja kelle kasutusse on antud.

- kas eksisteerib mõni dokument, millega on määratud sõiduautod millel tuli/tuleb sõitude üle arvestust pidada GPS sõidupäeviku alusel? Juhul kui selline dokument eksisteerib palun see edastada, kui ei eksisteeri, anda selgitused vastavalt MSVS.

- viidata dokumendiregistris täpsele kohale kus asub kehtiv ametiautode ja isikliku sõiduauto ametisõiduks kasutamise kord või edastage see.

Seega palutud oli dokumente juhul kui sellised dokumendid eksisteerivad või keelduda teabenõude täitmisest kui puuduvad.

22.03.2018 vastuskirjaga nr 4.3-7/3670-1 ühtegi dokumenti ei edastatud ega teatatud kas sellised dokumendid on Pärnu Linnavalitsuse käsutuses või mitte, vaid keelduti teabenõude täitmisest kuna loeti teabenõue selgitustaotluseks viidates AvTS § 2 lõike 2 punkt 3.

Kuna teabenõudes oli selgesõnaliselt palutud edastada dokumendid, siis teabenõude lugemine selgitustaotluseks oli õigusvastane ja rikub vaide esitaja põhiseadusest tulenevaid õigusi saada avalikuks kasutuseks mõeldud teavet.

Vaide eitaja teabenõuetele mittevastamine ja palutud dokumentide väljastamata jätmine rikub vaide esitaja õigust heale haldusele ning sellega on rikutud ka põhiseaduse § 14 ja § 46 nõudeid.

Eeltoodust lähtuvalt palub vaide esitaja vaie sisuliselt läbi vaadata ja tuvastada:

- kas punktis 1 toodud teabenõudele 05.03.2018 vastamata jätmine on õiguspärane. Kui Andmekaitse Inspeksioon tuvastab, et see ei ole õiguspärane teha teabevaldajale ettekirjutus, millega kohustada teabevaldajat koheselt vastata teabenõudele ja väljastama palutud dokumendid või keelduda teabenõude täitmisest kui selleks on seadusest tulenev alus.

- kas punktis 2 toodud teabenõudele 05.03.2018 vastamata jätmine ja palutud teabe väljastamata jätmine, seda põhjendamata on õiguspärane. Kui Andmekaitse Inspeksioon tuvastab, et see ei ole õiguspärane, teha teabevaldajale ettekirjutus millega kohustada väljastama palutud dokumendid või keelduma teabenõude täitmisest kui selleks on seadusest tulenev alus.

- kas punktis 3 toodud teabenõudes 17.03.2018 palutud dokumentide nõudmist on õiguspärane käsitleda selgitustaotlusena. Juhul kui Andmekaitse Inspeksioon tuvastab, et nõutud oli siiski dokumente, teha teabevaldajale ettekirjutus millega kohustada teabevaldajat koheselt väljastama palutud dokumendid või keelduma nende väljastamisest kui selleks on seaduslik alus.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Esitasite 05.04.2018 Pärnu Linnavalitsusele järelepärimise, milles soovite selgitust Eraisiku vaide menetluses.

Vastame esitatud küsimustele:

Teie 1. Kas Pärnu Linnavalitsus on käesolevaks ajaks vastanud vaide esitaja 05.03.2018 edastatud kahele teabenõudele?

Meie 1: Pärnu Linnavalitsuse dokumendiregistri kohaselt on Erasikult 05.03.2018 pärast tööpäeva lõppu saabunud üks pöördumine, mis on pealkirjastatud „Teabenõue /selgitustaotlus“. Pöördumine on registreeritud Pärnu Linnavalitsuse dokumendiregistris 06.03.2018 nr 4.3-7/3225.

Teabenõuet, milles soovitakse 29.01.2018 ja 30.11.2017 kirjade vastuskirju, Pärnu Linnavalitsusele 05.03.2018 Erasikult saabunud ei ole, seega ei ole linnavalitsus saanud sellele ka vastata.

05.03.2018 saabunud pöördumise osas teatati 07.03.2018 Erasikule, et arvestades nõutud teabe rohkust ning asjaolu, et sellise teabehulga väljaselgitamine on aeganõudev pikendab linnavalitsus AvTS § 19 alusel kirja teabenõude täitmise tähtaega kuni 15 tööpäevani (lisa 1). Pöördumise teabenõude osa täitmise tähtaeg oli seega 27.03.2018.

27.03.2018 kirjaga nr 4.3-7/3225-2 vastas linnavalitsus osaliselt esitatud küsimustele ja täitis teabenõude osas, milles see oli võimalik. Kirja lõpus oli ka selgitus, et vastamata küsimustele vastame märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatud korras (lisa 2). Selgitustaotluse osas vastamata küsimustele vastas linnavalitsus 05.04.2018 kirjaga nr 4.3-7/3225-3 (lisa 3).

Teie 3 ja 4. Vaide kohaselt on vaide esitaja palunud oma 17.03.2018 teabenõudes dokumentidest koopiaid. Linnavalitsus on 22.03.2018 vastuses teatanud, et loeb vaide esitaja teabenõude selgitustaotluseks. Kas Pärnu Linnavalitsusel ei ole ühtegi 17.03.2018 teabenõudes soovitud dokumenti, sh ka ametiautode ja isikliku sõiduauto ametisõiduks kasutamise korda? Juhul kui soovitud dokumente ei ole, siis miks ei öeldud seda selgesõnaliselt teabenõudjale?

Meie 3 ja 4. Kuna Teie järelepärimisest ei selgu, kas Erasik on Teile oma 17.03.2018 teabenõude esitanud, lisame teabenõude (lisa 4). Teabenõudes toodud küsimused olid valdavalt sõnastatud selliselt, et sooviti esmalt dokumentide edastamist või dokumentide puudumisel selgitusi. Tutvunud üldjoontes esitatud teabenõudega, veendusime, et esitatud küsimustele ei saa vastata dokumenteeritud teabe väljastamisega, pöördumisest nähtus linnavalitsuse hinnangul teabenõudja soov saada teada, kui palju on linnavalitsusel autosid ja kuidas on nende autode kasutamine korraldatud.

Järgides haldusmenetluse üldist põhimõtet viia menetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt ning vältida üleliigseid kulusi, teatas linnavalitsus Erasikule üldsõnaliselt, et tema teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja sellele vastatakse seaduses ettenähtud korras hiljemalt 16.04.2018. Iga teabenõude küsimuse juures selgitamine ja põhjendamine, et soovitud dokumenti ei eksisteeri ning küsitud teave edastatakse vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusele, oleks olnud haldusmenetluse põhimõtteid arvestades ülemäärane.

Arvestades Erasiku esitatud arvukaid teabenõudeid ja konkreetses teabenõudes toodud mitmeid küsimusi, jäi tähelepanuta, et autode kasutamist käsitleva korra oleks saanud teabenõudjale väljastada ilma täiendavate selgitusteta. Teabenõude esitamise ajal kehtis Pärnu linnapea 21.12.2016 käskkiri nr 3-1/70 "Isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise kulude hüvitamise ja ametiautode kasutamise kord". Pärnu Linnavalitsuse ning Audru, Paikuse ja Tõstamaa Vallavalitsuste ühinemisest tulenevalt oli kord uuendamisel ning 28.03.2018 linnapea käskkirjaga nr 4.1-1/44 kehtestati uus kord ning tunnistati vana kehtetuks.

Muu teabenõudes soovitud teave ei ole linnavalitsusel olemas dokumentidena, esitatud küsimustele on linnavalitsus andnud oma vastuse 16.04.2018 kirjaga nr 4.3-7/3670-3 (lisa 5).

Lisaks käesolevale vaidemenetlusele soovime märkida, et linnavalitsuse hinnangul tuleks Erasik I ja Erasik II poolt linnavalitsusele esitatud teabenõudeid vaadata kogumis. Käesolevas vaidemenetluses käsitletud teabenõuetega sarnaseid teabenõudeid on seni Erasikutelt I ja II saabunud keskmiselt rohkem kui üks teabenõue nädalas. Arvukalt teabenõudeid esitades on Erasikud I ja II pannud Pärnu Linnavalitsuse olukorda, kus linnavalitsuse põhifunktsioon avalike ülesannete täitmisel on häiritud.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevatest dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid.

AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Sama seaduse § 19 sätestab, et kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab teabevaldaja teabenõudjale viie tööpäeva jooksul. Teabenõude täitmisest keeldumise alused on sätestatud AvTS §-s 23.

Vaide kohaselt on vaide esitaja esitanud Pärnu Linnavalitsusele kolm teabenõuet, millele linnavalitsus ei ole nõuetekohaselt vastanud.

05.03.2018 esitatud teabenõuded:

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 05.03.2018 Pärnu Linnavalitsuse pöördumise, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust. Pärnu Linnavalitsus pikendas teabenõudele vastamise tähtaega 15 päevani, kuid pole sellest hoolimata teabenõudele vastanud.

Pärnu Linnavalitsuse selgituse kohaselt laekus vaide esitajalt 05.03.2018 peale tööpäeva lõppu pöördumine, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust. Vaide esitaja pöördumine registreeriti linna dokumendiregistris 06.03.2018 ning 07.03.2018 pikendas linnavalitsus teabenõudele vastamisetähtaega 15 tööpäevani, mida on kinnitanud ka vaide esitaja.

AvTS § 16 lg 1 kohaselt registreeritakse teabenõue selle saamise päeval või hiljemalt saamisele järgneval tööpäeval. Sama seaduse § 18 lg 3 sätestab, et AvTS-s sätestatud teabenõude menetluse tähtaegu arvestatakse teabenõude registreerimisele järgnevast päevast.

Antud juhul on vaide esitaja teabenõue registreeritud tähtaegselt 06.03.2018. Seega hakkas teabenõudele vastamise tähtaeg kulgema teabenõude registreerimisele järgnevast tööpäevast ehk 07.03.2018. Kuna teabenõudele vastamise aega loetakse tööpäevades, mitte kalendripäevades, siis oli teabenõudele vastamise tähtajaks 27.03.2018 kell 24.00. Vaide esitaja on esitanud vaide 27.03.2018 päeval ehk siis ajal, mil vaide esitajal puudus vaideõigus, kuna vaide tähtaeg polnud veel saabunud. Tulenevalt eeltoodust jätan vaide 05.03.2018 pöördumise osas, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust, rahuldamata põhjusel, et vaide esitamise ajal puudus vaide esitajal vaideõigus. Samuti on linnavalitsus täitnud eelnimetatud teabenõude tähtaegselt, mistõttu rikkumist ei ole toimunud.

Vaide kohaselt on vaide esitaja esitanud 05.03.2018 Pärnu Linnavalitsusele ka teise teabenõude, milles palus, seoses oma postkastis esinenud probleemidega, edastada oma 29.01.2018 ja 30.11.2017 edastatud kirjade vastuskirjad, mis pole teadmata põhjusel vaide esitajani jõudnud. Pärnu Linnavalitsuse selgituse kohaselt ei ole linnavalitsusele eelnimetatud teabenõuet saabunud, mistõttu pole linnavalitsusel olnud võimalik ka sellele vastata.

Kuna inspektsioonil pole alust linnavalitsuse selgitustes kahelda, siis jätan vaide teabenõude osas, milles vaide esitaja soovis oma varasemalt edastatud kirjade vastustest korduvaid koopiaid, rahuldamata põhjusel, et linnavalitsusel pole võimalik vastata teabenõudele, mis pole nendeni jõudnud.

17.03.2018 teabenõue:

17.03.2018 teabenõudes soovis vaide esitaja mitmete dokumentide esitamist või dokumentide puudumisel selgitusi. Vaide kohaselt dokumente ei edastatud ega teatatud, kas sellised dokumendid on linnavalitsuse käsutuses või mitte, vaid keelduti teabenõude täitmisest ja loeti teabenõue selgitustaotluseks.

Vastuses inspektsiooni järelepärimisel on linnavalitsus selgitanud: „Järgides haldusmenetluse üldist põhimõtet viia menetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt ning vältida üleliigseid kulutusi, teatas linnavalitsus Erasikule üldsõnaliselt, et tema teabenõue loetakse

selgitustaotluseks ja sellele vastatakse seaduses ettenähtud korras hiljemalt 16.04.2018. Iga teabenõude küsimuse juures selgitamine ja põhjendamine, et soovitud dokumenti ei eksisteeri ning küsitud teave edastatakse vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusele, oleks olnud haldusmenetluse põhimõtteid arvestades ülemäärane.“

Kuna AvTS § 23 lg 3 kohaselt tuleb keeldumist ka põhjendada, siis ei saa lugeda korrektseks seda, kui ei selgitata, miks teabenõue loeti selgitustaotluseks. Nõustun linnavalitsusega selles, et iga küsimuse juures põhjendamine võib olla ülemäärane, kuid üldine selgitus, et linnavalitsusel puuduvad vaide esitaja poolt soovitud dokumendid, oleks antud juhul olnud asjakohane ning sel juhul oleks vaide esitajale olnud arusaadav, miks teabenõue loeti selgitustaotluseks. Antud juhul ei olnud teabenõude täies ulatuses selgitustaotluseks lugemine ka õiguspärane, kuna linnavalitsusel jäi tähelepanuta, et vaide esitaja soovis teabenõudes ka ametiautode ja isiklike sõiduautode kasutamise korda, mis oli linnavalitsusel olemas, mida linnavalitsus on ka ise tunnistanud.

Kuna aga menetluse käigus 16.04.2018 on linnavalitus oma vastuses vaide esitajale lisanud lingi teabenõudes soovitud autode kasutamise korrale ning vaide esitaja ei ole selles osas pretensioone esitanud (et tema sooviks oli saada autode kasutamise korda, mis kehtis teabenõude esitamise ajal), siis loen menetluse käigus teabenõude täidetuks ja jätan vaide rahuldamata.

Mis aga puudutab linnavalitsuse märkust, et *Eraisikute I ja II poolt linnavalitsusele esitatud teabenõudeid tuleks vaadata kogumis, kuna arvukalt teabenõudeid esitades on Eraisikud I ja II pannud Pärnu Linnavalitsuse olukorda, kus linnavalitsuse põhifunktsioon avalike ülesannete täitmisel on häiritud*. Nõustun, et on kahetsusväärne, kui teabenõudja(d) kasutavad oma õigust teabe küsimisel vastutustundetult. Siinkohal pean siiski vajalikuks selgitada, et seadusandja ei ole ette näinud võimalust, et kahe erineva isiku poolt esitatud teabenõudeid saaks vaadata kogumis ning inspeksioon järelevalveorganina saab lähtuda seaduses sätestatust.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel